

Uus teadusdoktor Priit Pauklin

KODADE VIRVENDUSARÜTMIAGA PATSIENTIDE HEMODÜNAAMILINE JA BIOKEEMILINE PROFIIL NING ≥ 65 AASTASTE KODADE VIRVENDUSARÜTMIAGA PATSIENTIDE ANTIKOAGULANTRAVI EESTIS

8. detsembril 2023 kaitses Priit Pauklin arstiteaduse filosoofiadoktori väitekirja „Kodade virvendusarütmiaga patsientide hemodünaamiline ja biokeemiline profiil ning ≥ 65 aastaste kodade virvendusarütmiaga patsientide antikoagulantravi Eestis“ (*Hemodynamic and biochemical characteristics of patients with atrial fibrillation and anticoagulation of ≥ 65 -year-old patients with atrial fibrillation in Estonia*).

Väitekirja juhendajad olid kardioloogia kaasprofessor Priit Kampus Tartu Ülikooli kliinilise meditsiini instituudist ja kardioloogiaprofessor Jaan Eha Tartu Ülikooli kliinilise meditsiini instituudist. Oponeeris kaasprofessor Peter M Nilsson Lundi Ülikooli kliinilise teaduse ja meditsiini instituudist ning Malmö ülikoolihaiglast.

Kodade virvendusarütmiat on sagedasim rütmihäire maailmas, esinedes 2–4%-l täiskasvanud inimestest. Rütmihäire põhjustab patsiendi elukvaliteedi olulist häirimist ja suurendab kuni 5 korda ajuinsuldi riski. Teada on mitmeid selle rütmihäire riskitegurid nagu hüpertensioon, diabeet ja uneapnoe, aga ka ülekaal. Samas pole praeguseeni selged selle rütmihäire kõik

patofüsioloogilised ja hemodünaamikaga seotud mehhanismid.

Kuna enamikul üle 65 aastastel patsientidel esineb ajuinsuldi suurenenud risk, on trombi profülaktikaks vajalik püsiv antikoagulantravi. Kui maailmas on uuringud näidanud antikoagulantravi alakasutust, siis Eesti kohta vastavad andmed puuduvad.

Doktoritöös uuriti kodade virvendusarütmiaga patsientide ja kontrollrühma vererõhu ja hemodünaamikaga seotud näitajaid. Samuti uuriti põletiku, oksüdatiivse stressi ja sidekoestumisega seotud biomarkereid. Selleks tehti rütmihäiretega patsientidel lisaks vereanalüüsidele vererõhu hemodünaamika uuring, et hinnata tsentraalse vererõhuga seotud muutusi ja arterite jäikust.

Patsiente jälgiti ühe aasta jooksul rütmihäirete kordumise suhtes. Lisaks uuriti püsivat antikoagulantravi kasutamist ≥ 65 aastastel kodade virvendusarütmiaga patsientidel üleriigiliselt, hinnates nende n-ö ravimikaetust väljakirjutatud päevadoosidega.

Uurimuse tulemusel leiti, et vaatamata sarnastele õlavarrelt mõõdetud vererõhkudele oli rütmihäirega patsientidel kõrgem tsent-

raalne vererõhk ja suurem pulsiline leviku kiirus, mis viitab arterite suuremale jäikusele. Uuritavatel olid kõrgemad müeloperoksüdaasi, kõrgtundliku C-reaktiivse valguga, B-tüüpi natriureetilise propeptiidi N-fragmendi ja galektiin-3 tasemed veres. Müeloperoksüdaasi sisalduse suurenemine oli seotud kodade virvendusarütmiat kordumise riskiga.

Püsiv antikoagulantravimite tarvitamine Eestis on äärmiselt väike ja $\geq 80\%$ kaetus väljastatud antikoagulantravi retseptiga oli saavutatud vaid 57,4%-l 2019. aasta ja 44,5%-l 2020. aasta uuritavatest.